

MRF 2025.143

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 21. august 2025, j.nr. 23/14603

Ophævet påbud efter jordforureningslovens § 40 til logistikvirksomheden L om at undersøge forurening ved spild af 100 liter diesel af vejrabet forvoldt af en tanksættevogn, som L havde leaset og stillet til rådighed for selvstændig vognmand, da L's leasing af tanksættevognen ikke i sig selv medførte, at L var forurener.

I juli 2023 blev Solrød Kommunes miljøvagt orienteret om, at der var sket spild af ca. 100 liter dieselolie fra en havareret lastbil med sættevogn i forbindelse med, at sættevognen var hoppet af koblingen fra lastbilen, som logistikvirksomheden, L, havde leaset og herefter stillet til rådighed for vognmand V. Af politirapporten fremgik, at hændelsen ikke var sket ved en uagtsom handling fra vognmandens side. I november 2023 meddelte Solrød Kommune påbud efter jordforureningslovens § 40 til logistikvirksomheden L om forureningsundersøgelse af de ca. 100 liter dieselolie, der var spildt i vejkanten. Af påbuddet fremgik, at kommunen havde lagt til grund, at transporten skete som led i driften af L's logistikvirksomhed. Afgørelsen blev påklaget af L, der bl.a. gjorde gældende, at logistikvirksomheden ikke var rette adressat for afgørelsen, da jordforureningen var opstået i forbindelse med, at vognmanden anvendte sættevognen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) lagde til grund, at der var

enighed om, at den konstaterede forurening var sket som følge af et uheld med en sættevogn/trailer, som L har leaset og herefter stillet til rådighed for V, der anvendte traileren på tidspunktet, hvor forureningen indtraf. Videre bemærkede nævnet, at jordforureningsloven også omfatter forurening fra mobile kilder, og at en transportør af produkter kan mødes af påbud, såfremt jordforurening sker fra en tankvogn, lastbil eller lignende under transport eller ved levering af produkter, men at det fremgår af lovforarbejderne, at det, at man ejer grund, bygninger eller anlæg, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til, at der kan meddeles påbud. Nævnet lagde til grund, at den omstændighed, at logistikvirksomheden stod som leasingtager til den tanksættevogn, som havde forårsaget jordforureningen, ikke i sig selv kunne danne grundlag for, at logistikvirksomheden kunne være adressat for afgørelsen. På den baggrund ophævede Miljø- og Fødevarerklagenævnet afgørelsen.

Kommentar: Afgørelsen vedrører den nærmere afgrænsning af, hvem der som forurener er rette påbudsadressat efter jordforureningslovens § 40, når der indtræder forurening ved erhvervsmæssig transport, og transportøren ikke er sammenfaldende med den ordregiver, som har bestilt transporten, men ordregiver har stillet lastbilen til rådighed for transportør. Med afgørelsen præciseres, at en selvstændig vognmand må anses for ansvarlig forurener, uanset om vognmanden anvender et køretøj, der er leaset af den opdragsgiver, som vognmanden udfører transport for. Dette må anses i overensstemmelse med dansk rets almindelige forståelse af selvstændigt virkende juridiske personers ansvar. Hvis logistikforretninger derimod havde ansat en chauffør, ville det være logistikforretningen, der havde været rette påbudsadressat.



Ophævelse af påbud om undersøgelse af forurening efter spild af dieselolie i Solrød Kommune

Sag: 23/14603

Dato: 21. august 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Solrød Kommunes afgørelse af 14. november 2023 om påbud om undersøgelse af forurening efter spild af dieselolie ved [Vej1] på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2].

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 11. december 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af virksomheden [Virksomhed1] (påbudsadressaten), der er repræsenteret ved advokat.

Klager har den 17. januar og den 2. maj 2024 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har anført, at klager ikke er at anse som forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, idet klager ikke ejer den sættevogn/trailer, hvorfra oliespildet er sket, men blot har indgået en leasingaftale, hvorefter traileren er stillet til rådighed for en vognmand og dennes chauffør. Efter klagers opfattelse er det i stedet vognmanden, der må anses som forurener, idet forureningen indtrådte, mens traileren var i vognmandens varetægt, og mens vognmanden/dennes chauffør anvendte den.

Klager har desuden anført, at klager heller ikke er at anse som forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, idet klager ikke har handlet ansvarspådragende i relation til det konstaterede dieselspild. Klager understreger i den forbindelse, at klager som leasingtager, ikke ejer hverken traileren eller køretøjet, og at klager i forbindelse med uheldet heller ikke var bruger heraf. Klager kan derfor heller ikke anses som ansvarlig efter færdselsloven, jf. denne lovs § 104, stk. 1, jf. § 101, stk. 1. Hertil kommer, at klager som leasingtager i øvrigt ikke kan bebrejdes skadens indtræden, som ikke skyldes fejl ved traileren. Klager påpeger i forlængelse heraf, at et forsikringsselskab har anerkendt erstatningspligten på vegne af vognmanden i forhold til færdselsuheldet, der forårsagede dieselspildet, hvilket efter klagers opfattelse tillige er en anerkendelse af forureneransvaret efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2.

For det tilfælde at Miljø- og Fødevareklagenævnet måtte anse klager som forurener efter jordforureningsloven, anføres det, at der er tale om en forurening, hvor ingen bestemt andel kan henføres til en bestemt forurener (vertikalt samvirke). Efter klagers opfattelse må påbuddet derfor rettes til vognmanden, da denne er nærmest til at bære risikoen for den indtrufne forurening og i øvrigt har mulighed for at indregne skader i virksomhedens priser samt tegning af forsikring herfor. Klager er i øvrigt uenig med Solrød Kommune i, at klagers kommercielle interesse i transporten er et moment, der kan tillægges betydning ved beslutningen af, hvilken påbudsadressat der skal meddeles påbuddet.

Endelig har klager anført, at området, hvor spildet er sket, skulle være forurenet af et tidligere dieselspild. For det tilfælde at det tidligere forurenede område overlapper det i sagen omhandlede, anfører klager, at Solrød Kommune ikke kan påbyde klager at undersøge dette område som følge af det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Solrød Kommune har den 14. november 2023 med hjemmel i jordforureningslovens § 40 meddelt påbud til [Virksomhed1] om undersøgelse af en jordforurening efter et spild af dieselolie ved [Vej1], 2690 Karlslunde, på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2].

Om baggrunden for påbuddet fremgår følgende af afgørelsen:

”Solrød Kommune blev af kommunens miljøvagt orienteret om et spild anslået til ca. 100 liter diesel søndag d. 23. juli 2023 fra en havareret lastbil med sættevogn. Spildet er sket i forbindelse med, at sættevognen er hoppet af/blevet tabt af lastbilen/trækkeren. Spildet er sket ved [Vej1] i Solrød Kommune. Dieslen er spildt på vejen, i rabatten og er i et vist omfang også løbet til regnvandskloak. Ifølge den fremsendte redegørelse, kan spildet henføres til sættevognens tank. At spildet er sket fra sættevognen er efterfølgende bekræftet af medarbejder fra Midt- og Vestsjællands politi. Traileren er leaset af [Virksomhed1]. Vognmanden – eller dennes chauffør – har efter det af Midt- og Vestsjællands Politi oplyste ikke handlet uagtsomt. Vognmanden var således antaget af [Virksomhed1] til at forestå transporten af sættevognen og dennes indhold som led i [Virksomhed1] forretningsførelse som logistikvirksomhed.

På baggrund af orienteringen fra miljøvagten foretog Solrød Kommune d. 24. juli 2023 tilsyn på lokaliteten. Ved tilsynet kunne der konstateres tydelig olie-/diesellugt og misfarvning af jorden i rabatten samt på den ved siden af liggende sti, hvor vejen løber under København-Ringsted jernbanen. Der var udlagt kattegrus på stien langs vejen.”

Om Solrød Kommunes vurdering fremgår dernæst følgende af påbuddet:

”Solrød Kommune har vurderet, at der er sket en ikke ubetydelig dieselforurening af jorden. Den præcise art og omfang af det konkrete spild er ikke fastlagt.

Det er Solrød Kommunes vurdering, at forureningen er omfattet af § 40 i Jordforureningsloven. Spildet med diesel kan henføres til en sættevogn tilknyttet [Virksomhed1], som derfor vurderes at være rette påbudsadressat.

[...]

Ud fra sagens oplysninger, er det efter en samlet bedømmelse Solrød Kommunes vurdering, at [Virksomhed1] havde størst interesse i afviklingen af transporten, da der var tale om en levering foranlediget af [Virksomhed1] - altså som led i [Virksomhed1]'s forretningsførelse som logistikvirksomhed - og at [Virksomhed1] derfor er nærmest til at bære risikoen i en situation som den foreliggende, hvor vognmanden, herunder vognmandens chauffør, ud fra politiets oplysninger ikke vurderes at have handlet ansvarspådragende. Det bemærkes, at Solrød Kommune lægger afgørende vægt på, at forureningen skete fra sættevognen, og at vognmanden således ikke var ejer af (eller havde en ejers råden over) det anlæg, som forårsagede forureningen – eller i øvrigt havde anledning til at udvise en særlig agtpågivenhed, fordi der var tale om sædvanlig anvendelse af en almindelig sættevogn til det formål, som den er indrettet til.”

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i overensstemmelse hermed i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle klagepunktet om, hvorvidt klager er at anse som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3 (afsnit 3.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 1, at miljømyndigheden kan påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., og nr. 2, at give de oplysninger, som har

betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende en eventuel forurening.

Som forurener anses i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., den, der i erhvervsmæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører. Som forurener anses i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, andre, der har forårsaget en forurening, såfremt forureningen skyldes uforsvarlig adfærd eller en adfærd, der er omfattet af strengere ansvarsregler i medfør af anden lovgivning.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger på baggrund af sagens oplysninger til grund, at der i nærværende sag er enighed mellem Solrød Kommune og klager om, at klager ikke har forårsaget den konstaterede forurening ved uforsvarlig adfærd eller en adfærd, der er omfattet af strengere ansvarsregler ifølge anden lovgivning. Klager er dermed ikke at anse som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2.

Bestemmelsen i jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., fastsætter imidlertid et ubetinget forureneransvar. Forureneransvaret efter denne bestemmelse er således ikke afhængigt af, om forureneren har handlet uforsvarligt.

Om forureneransvaret efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, fremgår bl.a. følgende af forarbejderne til bestemmelsen:[4]

”Bestemmelsen i stk. 3 fastsætter, hvem der kan være adressat for et påbud. Påbud kan meddeles til den, der driver eller ved lovens ikrafttræden den 1. januar 2000 drev den virksomhed, eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører, jf. bestemmelsen i nr. 1. Bestemmelsen omfatter alene forureninger, der stammer fra fast ejendom eller anlæg, hvorfra en offentlig eller privat virksomhed har haft sine aktiviteter. Forureningen skal være forårsaget af den pågældende virksomhed. Det er ikke tilstrækkeligt, at der findes forurening på den grund, hvor virksomheden er beliggende. Der skal påvises årsagsforbindelse mellem driften af virksomheden og forureningen.

Skyldes forureningen en udledning under en virksomheds drift, kan virksomheden (driftsherren) påbydes en oprydning, hvad enten udledningen skyldes overtrædelser af vilkår, uforsvarlig adfærd hos en ansat, en dårlig installation eller et hændeligt uheld m.v. Virksomheden kan naturligvis efter

almindelige erstatningsretlige regler søge regres over for den, der direkte forårsagede forureningen.

[...]

Bestemmelsen omfatter også mobile anlæg, hvad enten der er tale om egentlige driftsanlæg, for eksempel transportable asfaltanlæg, spildevandsanlæg m.v. eller transportanlæg (lastbiler, tankvogne m.v.). En transportør af stoffer og produkter kan derfor mødes med påbud, hvis en forurening sker fra en tankvogn, lastbil el.lign. under transporten eller i forbindelse med levering af stoffer, produkter eller materialer, herunder eksempelvis også affald.

Det er den, der driver eller drev virksomheden, der kan mødes med påbud efter bestemmelsen. Det, at man ejer grund, bygninger eller anlæg, er således ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at påbud kan meddeles.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at der i sagen er enighed om, at den konstaterede forurening er sket som følge af et uheld med en sættevogn/trailer, som klager har leaset og herefter stillet til rådighed for en selvstændig vognmand, der anvendte traileren på tidspunktet, hvor forureningen indtraf.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at klager heller ikke er at anses som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., idet klager ikke anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører. Det forhold, at klager har leaset det pågældende anlæg, er således efter nævnets vurdering ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at klager kan meddeles påbud. Det, at man ejer, lejer/udlejer eller leaser grund, bygninger eller anlæg, er således ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at påbud kan meddeles. Det er den, der i erhvervsmæssigt øjemed driver eller drev den virksomhed, eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører, der kan mødes med påbud efter bestemmelsen.

Idet klager ikke er at anse som forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, kan der ikke meddeles påbud til klager efter jordforureningslovens § 40. Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver derfor Solrød Kommunes afgørelse af 14. november 2023.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Solrød Kommunes afgørelse af 14. november 2023 om påbud om undersøgelse af forurening efter spild af dieselolie ved [Vej1] på matr.nr. [Matrikelnummer1] og [Matrikelnummer2].

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Jf. de specielle bemærkninger til § 41 i forslag L183 til Lov om forurennet jord som fremsat den 10. februar 1999.

Lovområder:

Jordforureningsloven